

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

van 27 mei 2021 met nummer RvVb-UDN-2021-1043
in de zaak met rolnummer 2021-RvVb-0615-UDN

Verzoekende partijen **1. Lucien CUVELIER**
 2. Noël Vlieghe
 3. Johnny DE BEUF
 4. IMMOMAS nv
 5. Guy VERSTRAETE

vertegenwoordigd door Mr. Isabelle LARMUSEAU met
woonplaatskeuze te 9000 Gent, Kasteellaan 141

Verwerende partij **het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de**
 Vlaamse Regering

vertegenwoordigd door Mr. Bart BRONDERS met
woonplaatskeuze te 8400 Oostende, Zandvoordestraat 444b

Tussenkomende partij **de nv AGRISTO**

vertegenwoordigd door Mr. Peter FLAMEY met woonplaatskeuze
te 2018 Antwerpen, Jan Van Rijswijcklaan 16, en Mr. Jan
BOUCKAERT

I. Voorwerp van het beroep

De verzoekende partijen vorderen door neerlegging in het digitaal loket op 12 mei 2021 de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid (UDN) van de beslissing van de verwerende partij van 14 april 2021, waarmee aan de nv AGRISTO een omgevingsvergunning wordt verleend:

- van onbepaalde duur voor een aantal stedenbouwkundige handelingen ter optimalisatie van de waterzuivering van het aardappelverwerkend bedrijf;
- tot 19 december 2022 voor het veranderen van het aardappelverwerkend bedrijf; (omgevingsnummer: 2019154488).

De verwerende partij heeft het bestuurlijk beroep van de verzoekende partijen tegen de beslissing van de deputatie van de provincie West-Vlaanderen van 6 augustus 2020 ontvankelijk maar ongegrond verklaard.

Het project ligt in 8531 Harelbeke aan de Waterstraat 40 en heeft als kadastrale omschrijving afdeling 5, sectie C, nummers 23h, 23l, 25c, 25d, 26d, 26h.

II. Rechtspleging

De tussenkomende partij verzoekt door neerlegging in het digitaal loket op 19 mei 2021 om in de procedure tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid tussen te komen.

De verwerende partij dient een nota over de vordering tot schorsing en het administratief dossier in. De tussenkomende partij heeft schriftelijk standpunt ingenomen over de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid.

De kamervoorzitter behandelt de UDN-vordering op de openbare zitting van 19 mei 2021.

Advocaat Isabelle LARMUSSEAU voor de verzoekende partijen, advocaat Stijn VAN HULLE *loco* advocaat Bart BRONDERS voor de verwerende partij, en advocaten Evi MEES, Peter FLAMEY en Jan BOUCKAERT voor de tussenkomende partij zijn gehoord.

III. Feiten

1.

De nv AGRISTO is een aardappelverwerkend bedrijf met een in 2004 verleende, definitieve basismilieuvergunning.

Op 5 oktober 2018 wordt aan de tussenkomende partij een nieuwe milieuvergunning verleend voor een termijn die op 19 december 2022 verstrijkt. Tegen deze milieuvergunning hebben de

eerste, tweede en derde verzoekende partij een vordering tot vernietiging ingesteld bij de Raad van State. Dit beroep is nog hangende.

2.

Op 21 februari 2020 vraagt de tussenkomende partij een omgevingsvergunning aan voor een aantal stedenbouwkundige handelingen ter optimalisatie van de waterzuivering van het aardappelverwerkend bedrijf en een omgevingsvergunning voor het veranderen van een aardappelverwerkend bedrijf.

De percelen liggen in agrarisch gebied (gewestplan 'Kortrijk').

De percelen liggen ook binnen de grenzen van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Historisch gegroeid bedrijf Agristo te Harelbeke', in een 'zone voor bedrijfsactiviteiten van een historisch gegroeid bedrijf' met de volgende overdrukken:

- zone voor niet-hinderlijke bedrijfsactiviteiten van het historisch gegroeid bedrijf,
- zone voor buffer,
- en zone voor waterbeheerswerken en afvalwaterzuivering.

De percelen liggen ook binnen de grenzen van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Landelijk gebied rond Bavikhoeve en Hulste', in een zone voor agrarisch gebied met overdruk 'bouwvrij gebied'.

Het openbaar onderzoek loopt van 6 mei 2020 tot en met 4 juni 2020. De verzoekende partijen dienen een bezwaarschrift in.

De provinciale omgevingsvergunningscommissie adviseert op 3 juli 2020 om de omgevingsvergunning te verlenen.

De deputatie van de provincie West-Vlaanderen verleent op 6 augustus 2020 een omgevingsvergunning aan de tussenkomende partij.

Tegen die beslissing tekenen de verzoekende partijen op 21 september 2020 bestuurlijk beroep aan bij de verwerende partij.

Het college van burgemeester en schepenen van de stad Harelbeke adviseert op 27 oktober 2020 gunstig.

Het Departement Omgeving, Afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten (AGOP) adviseert op 10 maart 2021 gedeeltelijk gunstig, maar ongunstig voor o.a. het nieuwe reststroomgebouw en de verhoging van het bedieningsgebouw.

Na de hoorzitting van 16 maart 2021 adviseert de gewestelijke omgevingsvergunningscommissie om het beroep in te willigen en de omgevingsvergunning te weigeren.

De verwerende partij verklaart het beroep op 14 april 2021 ongegrond en verleent een omgevingsvergunning:

- van onbepaalde duur voor een aantal stedenbouwkundige handelingen ter optimalisatie van de waterzuivering van het aardappelverwerkend bedrijf,
- en, onder voorwaarden, tot 19 december 2022 voor het veranderen van een aardappelverwerkend bedrijf.

Dat is de bestreden beslissing.

IV. Verwante procedures

De verzoekende partijen vorderen via het digitale loket op 10 mei 2021 ook de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid (UDN) van de beslissing van de verwerende partij van 21 april 2021 waarbij, onder voorwaarden, aan de nv AGRISTO (en de nv ASPIRAVI):

- een omgevingsvergunning van onbepaalde duur wordt verleend voor het plaatsen van een schouw,
- een omgevingsvergunning onder voorwaarden wordt verleend tot 19 december 2022, voor het veranderen van het aardappelverwerkend bedrijf (omgevingsnummer: 2018006905).

Dat beroep heeft als rolnummer 2021-RvVb-0605-UDN.

De verzoekende partijen vorderen via het digitale loket op 11 mei 2021 ook de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid (UDN) van de beslissing van 19 januari 2021 van het college van burgemeester en schepenen van de stad Harelbeke waarbij, onder voorwaarden, akte genomen wordt van de melding door de nv ALHEEMBOUW van een tijdelijke bronbemaling als ingedeelde inrichting of activiteit om op de site van de nv AGRISTO de oprichting van het reststroomgebouw mogelijk te maken (omgevingsnummer: 2020173411). Dat beroep heeft als rolnummer 2021-RvVb-0442-UDN. De eerder ingestelde vordering tot vernietiging van die beslissing heeft als rolnummer 2021-RvVb-0442-A.

De verzoekende partijen vorderden eerder ook de vernietiging van de beslissing van de deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen van 10 september 2020 waarbij aan de cv Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening een omgevingsvergunning verleend was voor de aanleg van een persleiding DN150 om het bedrijfsafvalwater van onder meer het aardappelverwerkend bedrijf af te voeren naar de Leie (omgevingsnummer: 2020041244). Dat beroep is verworpen door de Raad met een arrest van 18 maart 2021 met nummer RvVb-A-2021-0763.

V. Ontvankelijkheid van de UDN-vordering

De tussenkomenende partij betwist het belang van de verzoekende partijen.

Een onderzoek van de ontvankelijkheid van de UDN-vordering is alleen nodig als de voorwaarden om bij uiterst dringende noodzakelijkheid de schorsing van de bestreden beslissing te bevelen, zijn vervuld. Zoals hierna zal blijken, is dat niet het geval.

VI. Onderzoek van de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid

De verzoekende partij die bij uiterst dringende noodzakelijkheid de schorsing van de bestreden beslissing nastreeft moet het uiterst dringende karakter van de zaak aantonen. Ze moet daarnaast ook een middel aanvoeren dat op basis van een eerste voorlopig onderzoek de vernietiging van de beslissing kan verantwoorden en dus ernstig is. Pas wanneer die twee voorwaarden vervuld zijn, kan de Raad de schorsing van de bestreden beslissing bevelen bij uiterst dringende noodzakelijkheid (artikel 40, §2, eerste lid DBRC-decreet).

A. Uiterst dringende noodzakelijkheid

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partijen zetten uiteen dat de activiteiten van de nv AGRISTO geënt zijn op een onwettige milieuvergunning van 5 oktober 2018.

Volgens de verzoekende partijen wordt met de bestreden beslissing het allerhoogste en meest hinderlijke van alle bebouwing op de site vergund, namelijk het reststroomgebouw.

Verder voeren de verzoekende partijen aan dat er ter plaatse reeds aanvang is genomen met de werken. Volgens de verzoekende partijen zal de duur van de bouw korter zijn dan de behandelingstermijn van een gewone vordering tot schorsing. De tussenkomende partij zal nadien niet bereid zijn om deze bebouwing weer af te breken. De verzoekende partijen menen dat de afhandeling van de schorsingsprocedure te laat zal komen om de aangehaalde nadelige gevolgen te voorkomen.

De verzoekende partijen citeren het advies van AGOP waarin de nadelige gevolgen worden bevestigd.

Verder benadrukken de verzoekende partijen dat de 'milieugebruiksruimte' voor stikstof in Vlaanderen is opgebruikt. Zij wijzen hierbij onder meer op het 'stikstofarrest' van de Raad (RvVb 25 februari 2021, nr. RvVb-A-2021-0697) en het feit dat er geen passende beoordeling werd opgemaakt. De verzoekende partijen voeren aan dat er volstrekte onzekerheid bestaat over de effecten op het naburige VEN, habitatwaardige vegetatie,... en stellen dat ook de Raad rekening moet houden met het voorzorgsbeginsel.

Tot slot zetten de verzoekende partijen uiteen dat zij diligent hebben gehandeld. Zij hebben aan de stad Harelbeke gevraagd om de werken stil te leggen. Nadat de stad had geantwoord hierop niet in te gaan, hebben de verzoekende partijen onmiddellijk de onderhavige vordering ingesteld.

2.

De verwerende partij antwoordt dat de verzoekende partijen niet aannemelijk maken dat de beweerde schade een schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid vereist.

Vooreerst merkt de verwerende partij op dat de visuele impact ter hoogte van de historische hoeve moet worden gerelativeerd, temeer nu deze hoeve momenteel zelfs niet bewoond is. Volgens de verwerende partij slagen de verzoekende partijen er niet in persoonlijke nadelen aan te tonen.

De verwerende partij merkt op dat de verzoekende partijen de feitelijke stopzetting van de volledige exploitatie beogen, hoewel de huidige productiecapaciteit *de facto* al sinds 2002 bestaat, en met de milieuvergunning van 5 oktober 2018 ook toegelaten is. Volgens de verwerende partij is de bestreden beslissing ook bedoeld om de geurimpact voor de buurtbewoners te beperken, zodat de uitvoering van de bestreden beslissing hen geen nadeel kan berokkenen.

Tot slot merkt de verwerende partij op dat de verzoekende partijen – na de kennisname van de bestreden beslissing en de start van de werken – nog drie weken hebben getalmd alvorens hun UDN-vordering in te stellen.

3.

De tussenkomenende partij betwist de uiterst dringende noodzakelijkheid. Volgens de tussenkomenende partij steunen de verzoekende partijen op de vermeende onwettigheid van de bestreden beslissing. Nochtans geldt de vereiste hoogdringendheid als een schorsingsvoorwaarde die afzonderlijk onderzocht moet worden van de ernst van de middelen.

De tussenkomenende partij wijst op het gebrek aan bewijs of concreet onderbouwde beweringen. De verzoekende partijen kunnen niet verwijzen naar het 'stikstofarrest' van 25 februari 2021, omdat er geen sprake is van vergelijkbare omstandigheden.

De tussenkomenende partij werpt verder op dat de verzoekende partijen niet aantonen of minstens aannemelijk maken dat het reststroomgebouw effectief zou kunnen worden opgericht binnen een termijn van zes maanden.

Tot slot betwist de tussenkomenende partij het diligent handelen van de verzoekende partijen. De bestreden beslissing, zonder decretaal voorziene wachttermijn voor uitvoering, dateert van 16 april 2021. Op 22 april 2021 werd al een aanvang van de werken vastgesteld. Volgens de tussenkomenende partij kan geen rekening worden gehouden met de stopzettingenvragen aan de stad Harelbeke, ook omdat die geen betrekking hadden op de bestreden beslissing.

Beoordeling door de Raad

1.

De verzoekende partij die vindt dat haar zaak uiterst dringend is, moet in het verzoekschrift onderbouwd uiteenzetten waarom dat het geval is (artikel 40, §3 DBRC-decreet). Op haar rust dus de bewijslast om voldoende precies en aannemelijk aan te tonen dat ze nadelige gevolgen kan ondervinden door de bestreden beslissing en dat zelfs de afhandeling van een schorsingsprocedure te laat zal komen om die gevolgen te voorkomen.

Van de verzoekende partij wordt bovendien verwacht dat ze met de gepaste spoed en diligentie optreedt en de uiterst dringende noodzakelijkheid niet zelf in de hand werkt of nadelig beïnvloedt.

2.

Met de bestreden beslissing wordt aan de tussenkomende partij een omgevingsvergunning verleend voor het veranderen van het aardappelverwerkend bedrijf, o.a. de bouw van een reststroomgebouw. De bestreden beslissing voorziet niet in een uitbreiding van de productiecapaciteit.

De bestreden beslissing steunt op de milieuvergunning van 5 oktober 2018 voor een aardappelverwerkend bedrijf met een productiecapaciteit van 110.000 ton/jaar, een afvalwaterzuiveringsinstallatie met bijhorende lozing van het afvalwater in de Hazebeek met een debiet van 300.000 m³/jaar, een biogasinstallatie en aanhorigheden.

3.

Uit de uiteenzetting in hun verzoekschrift, en zoals ook gebleken is ter zitting, beogen de verzoekende partijen in feite de stopzetting van de volledige exploitatie van het bedrijf op de betreffende locatie. Ze beroepen zich hierbij op gezondheidsrisico's en op schade naar biodiversiteit in een VEN, een SBZ of daarbuiten.

Hun stelling dat op heden wordt geëxploiteerd op basis van een onwettige vergunning treedt de Raad niet bij. De milieuvergunning van 5 oktober 2018 geldt nog tot 19 december 2022, zolang de Raad van State deze niet vernietigt. Het door de verzoekende partijen gevorderd exploitatieverbod is tot op heden evenmin door de strafrechter toegekend.

De schorsingsvoorwaarde van het bestaan van een uiterst dringende noodzakelijkheid is een onafhankelijk te onderzoeken voorwaarde, los van de voorwaarde dat de verzoekende partij minstens een ernstig middel aanvoert. Noch het volgens de (vergunning)historiek al dan niet legaal karakter van het aardappelverwerkend bedrijf, noch de ten aanzien van de bestreden beslissing aangevoerde wettigheidskritiek verantwoorden derhalve de uiterst dringende noodzakelijkheid.

4.

De schorsingsprocedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid is een uitzonderingsprocedure. Ze houdt een ernstige verstoring in van het normale verloop van de rechtspleging, ze herleidt de mogelijkheden tot onderzoek van de zaak tot een strikt minimum en beperkt in aanzienlijke mate de uitoefening van de rechten van verdediging. Een verzoekende partij moet overtuigen dat het beroep op de uitzonderingsprocedure verantwoord is aan de hand van concrete gegevens, die een voldoende ernst vertonen en voldoende aannemelijk worden gemaakt.

Een verzoekende partij moet, om een succesvol beroep te doen op de procedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid, overtuigen dat haar persoonlijke nadelen door de tenuitvoerlegging van de bestreden vergunning in zodanige mate ernstig zijn dat een onmiddellijke beslissing wenselijk is.

Onder de hoofding "*Uiterst dringende noodzakelijkheid*" zetten de verzoekende partijen alleszins niet concreet uiteen welke persoonlijke nadelige gevolgen zij ondervinden die een schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de bestreden beslissing kunnen verantwoorden. De aangevoerde 'gezondheidsrisico's' en de 'schade naar biodiversiteit' worden niet aannemelijk gemaakt. Ze betrekken deze zelfs niet op (elk van) hen persoonlijk. Volgens de verwerende partij zal de uitvoering van de bestreden beslissing precies leiden tot minder hinder voor omwonenden, hetgeen door de verzoekende partijen op zich niet wordt ontkend. Het reststroomgebouw dient om o.a. het – op heden buiten opgeslagen zeefbochtafval en loof in een gebouw in te kapselen, teneinde ook de geur- en geluidshinder verder te beperken. Bovendien wordt ingevolge de bestreden beslissing de biogasmotor en aanhorigheden verwijderd, wat moet leiden tot een bijkomende vermindering van de emissies

De verzoekende partijen citeren het (deels) ongunstig advies van AGOP waarin werd gesteld dat het reststroomgebouw een onaanvaardbare visuele impact zou veroorzaken. Deze visuele impact wordt enkel gerelateerd aan de naburige hoeve, die thans onbewoond is. De verzoekende partijen maken bovendien volstrekt abstractie van de beoordeling door de verwerende partij in de bestreden beslissing, die het advies van AGOP heeft weerlegd en de impact andersluidend heeft beoordeeld.

In ieder geval maken de verzoekende partijen niet aannemelijk in welke mate zij dermate zwaarwichtige nadelige gevolgen ondervinden van de nu bestreden beslissing, dat de afhandeling van een gewone schorsingsprocedure, zelfs een vernietigingsprocedure, niet kan volstaan om de gevreesde gevolgen te voorkomen.

5.

Het ontbreekt de verzoekende partijen ook aan het voor de uiterst dringende noodzakelijkheid vereist 'diligent optreden'. De verzoekende partijen werden via het digitaal loket op 16 april 2021 reeds op de hoogte gesteld van de bestreden beslissing en konden verwachten dat deze zou worden uitgevoerd. Het valt niet in te zien waarom de verzoekende partijen hun talmen verantwoorden door de aangehaalde briefwisseling met het college van burgemeester en schepenen. Uit de stukken blijkt dat deze briefwisseling betrekking heeft op de bronbemaling (die het voorwerp uitmaakt van het dossier met rolnummer 2021-RvVb-0442-UDN), maar niet

op de bestreden beslissing zelf. Bovendien blijkt niet dat de tussenkomen partij als vergunninghouder bij deze correspondentie werd betrokken.

6.

Er is dan ook niet voldaan aan de voorwaarde dat een bestreden vergunningsbeslissing alleen geschorst kan worden bij uiterst dringende noodzakelijkheid wanneer er een uiterst dringende noodzakelijkheid wordt aangetoond. Dat volstaat om de vordering af te wijzen.

B. Ernstige middelen

Aangezien de Raad in het vorige onderdeel heeft vastgesteld dat de verzoekende partijen de uiterst dringende noodzakelijkheid niet aantonen, is een onderzoek naar de ernst van de middelen niet nodig.

VII. Beslissing

1. De vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid wordt verworpen.
2. De kosten van de UDN-vordering bepaald op 500 euro komen ten laste van de verzoekende partijen.
3. De kosten van de tussenkomst, bepaald op 100 euro, blijven ten laste van de tussenkomen partij.

Dit arrest is uitgesproken in zitting van 27 mei 2021 door de tiende kamer.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de tiende kamer,

Kengiro VERHEYDEN

Marc VAN ASCH